

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Seder Rav 'Amram Ga'on z.l.

Amram ben Sheshna

<אָאָג > אַנשש ןב םרמע

Warszawa, 625 = 1865

קיתעמה תמדקה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9755

הקדמת המעתיק

בעזה"י

ישמחו המעיינים ויגילו החוקרים בקדמוניות . אשר אני נותן לפניהם היום
סדר רב עמרם גאון זלה"ה . חמדה גנוזה משנים קדמוניות .
אשר נתחבר למעלה מאלף שנים . כמוצאר בסדר הדורות בסדר הגאונים לרש"ג
(ד' מ"ח) וז"ל , רב עמרם בר ששנא וקמי הכי הוי פליג ליה רב עמרם ואיקרי
גאון וכו' , אשר שלח סדר התפלות לספרד , משנת ד"א תר"ו ח"י שנים עד
תרכ"ד ע"ש . ואם נבוא חשבון הרי עתה עברו אלף וע"ו שנים משסידר סדר
תפלות המזכר . והנה נודע בשערים דבריו בתוספו' וברא"ש וגם רש"י יזכיר
דבריו . ומחדדין שמעתייה ושגורין כל יומא ברבניו בעל הטורים ומרן ז"ל וס'
המוסיף ושצולי הלקט וארמות חיים ובאבודרה"ם וכו' . ונתפרסמו דבריו בעולם
ויפולו מעינותיו חולה . אלא שנאו דבריו מפוזרים בספרי הפוסקים והמחברים
אחד הנה ואחד הנה . פסקי פסקי ולסרוגין קתני . ואפס קנהו יראה המעיין
וכלו לא יראה . ואין דרשיין דבר ולא חני דבר . ולא עוד אלא שבכמה מקומות
באו הדברים סתומים וסתומים ובלישנא קטיעא , עד אשר יראה הקורא בהם
לא יבינם המעיין ואינו יורד לסוף דעתו . ואמור יאמר מי יתן ידעתי ואמלאהו
לספר הזה בתכיפה אחת חבור , אבוא עד תכונתו . עד כי היום נתגלה לנו
האור כי טוב , אשר העתקתי אותו מכו"י על קלף הנמלא והאיר עד שבחברון
ת"ו . כמוצאר בהסכמת הס"ג אב"ד ור"מ דעס"ק חברון ת"ו :

והנה בגוף הספר אין לריך להרבות אמרים , כי מלא וגדוש מדברי הגאונים
אשר כל דבריהם דברי קבלה כידוע . ועיין בס' שם הגדולים מחיד"א
ח"א מערכת ספרים אות ב' . וז"ל סדר רב עמרם גאון הוא ניהו רב עמרם
שכותב הטור משמו וכו' . והוא רב עמרם בר ששנא ריש מחיבתא דמתא מחסיא ,
כ"כ בסדר רב עמרם כ"י עכ"ל . ובח"ב משה"ג מע' סופרים אות י"ג כתב ח"ל ,
סדר רב עמרם מלאחי כתוב שתלמודיו חזרו ונתייחס לרבם עכ"ל . ויותר
נראה לומר שהוא חברו כמוצאר בתחילת הסדר . אלא שתלמודיו סדרו .
כי מזכר שמו בשלכות קידוש דשבת ח"ל . והכי אמר רב עמרם גאון נטל ידיו
לא יקדש וכו' , ועוד באיזה מקומות . ומזה מוכח שהוא לא סידרו בעלמו .
נפקא מינה בידיעה זו כי כמה פעמים יביאו הפוסקים דברי רע"ג בסגנון
אחר לא ראי זה כראי זה . ופעמים בחילוף המאמרים . כאשר יראה המעיין
בהלכות אשר ליינתי במקומות שמוצאים דבריו . וראיתי להעתיק מה שכתב
בס' הישר לר"ת בתשובותיו לרבניו משולם בהדפס ס' תרי"ט . ח"ל וכל מי
שאינו בקי בסדר רב עמרם וכו' אין לו להרום דברי הקדמונים ומהגיהם .
כי עליהם יש לסמוך בדברים שאין מכחישין התלמוד שלנו אלא שמוסיפין . והרבה
מנהגים * (סדר"ע)

הקדמת המעתיק

מונהגים בידינו על ידיהם וכו'. גם שמעתי שנקרו ברכת נר שבת וכו' ובסדר רב
שמרס איתא, וכמה ברכות מלאו בסדר רב סעדי' ברוך המרצה שמחות כו', גם
בהל' רב יהודאי אשר (אגוז) [ג"ל אשר לג אגוז. כמוצא בשב"ר מהחיד"א בק"א
לא"ח סי' נ"א. וע"ש שהלשון מתוקן יותר ממה שהוא בדפוס] וכיוצא בזה
הרבה. אעפ"י שאין כתובות וכו', עכ"ל ר"ת. וסיים הרב חיד"א שם במחבר"ר.
ומדברי רבינו למדנו שדעתו ז"ל לבדך כל הברכות שזמנינו בדברי הגאונים עכ"ל

והנה עשיתי זר סביב לבאר מראה המקומות וחילופי גרסאות. וגם לפעמים
מראה מקום אשר הביאו הפוסקים הראשונים והאחרונים דברי
רע"ג זלה"ה:

והנה ליון היא דורש אין לה מכלל דבעי דרישה ומקירה. והסתלתי בזה עד
מקום שידי יד כהה מנהח. כי הדבר ידוע שלבקורת כזו ולרשום כל
השינויים הבאים בספרי הפוסקים. לריך לזה דעת ללולה והרבה ספרים ומחזורים
עתיקים. כגון מחזור רומאני הגדפס בצלוגיא. כי אם אין זכרוננו בכיזב ראיתי שם
כמה נוסחאות המוצאים בסדר רע"ג הל'. גם היה לריך לעיין במחזור
ויטרי כ"י. ועוד בסידורים קדמונים ועתיקים. ברם אלה הספרים אין במחזור
פעם"ק בלעריך ירושלים ת"ז. וגם אני מעוני ורוב עבודה טרדין עלי האדמה
לכלכל ב"ב הי"ז, וטפלי דתלו בי לא יתנוני הסב רוחי. ואין דעתי ללולה. לכן
אחלה פני הקורא לדון אותי לקף זכות אם לא ימוא מלאכתי שלימה. אני
הסתלתי ומוי שדעתו רחבה וללולה ומוי במקום דשכיח הוי ספרי עתיקי ירחיב
הדברים. ומוי ומוי יתקלם עילאה:

והנה ומסרתי הסידור המכר ביד איש אפרתי עסקן במנות ועושה
גמילות חסדים הרבה פה פעם"ק לת"ח ועניים מהוגנים. כש"ח מו"ה
יהודה ליב יעב"ץ הי"ז. והוא שולח הסדור ליד נכדו האברך הגביר
היקר חכם עדיף וכו' כמוהר"ר אברהם יעב"ץ הי"ז. לקצבו בדפוס. ולהיות
זוכה ומזכה את הרבים. אפיריון נמטייה ליה. כי לב נבון כמוהו יבקש דעת
לזכות את בני ישראל. וגדול המעשה המביא לידי תלמוד. ווי יראנו טוב רבים
אומרים. להאיר לארץ ולדריס. אור הגנוז במטמונים מסתרים. וכל המסייע לדבר
מזה רבה כזו. יבנו ימיו בטוב וסניחיו בנעימים. ואל שדי יאמר די ללרותינו.
ויזכנו לישב על הסר הטוב הזה והלבנון בלי דאגה ועלבון. יבא בר נפלי. ובא
גואל ליוון. הכ"ד המקום רחמי אל, כו"ח פעם"ק ירושלים ת"ז. ט"ו מנחם
אב, הכתר"א לפ"ק

נחמן נתן קורנל. בעה"מ ס' בית נתן וובר נתן.